

Dostępność 360: innowacje, które zmieniają myślenie o włączaniu społecznym

2026-04-24

Jak projektować dostępność, która nie kończy się na deklaracjach, lecz realnie zmienia codzienność organizacji i mieszkańców? Odpowiedzi na to pytanie szukano podczas konferencji „Dostępność 360 – holistyczne wsparcie dla NGO”, która zgromadziła przedstawicieli sektora pozarządowego, samorządów i ekspertów od dostępności. W centrum dyskusji znalazły się innowacje społeczne oraz praktyczne narzędzia, które mogą stać się standardem działania organizacji w całej Polsce.

W przestrzeniach Sejmu Śląskiego odbyła się konferencja inaugurująca projekt „Dostępność 360 – holistyczne wsparcie dla NGO”, realizowany przez Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej – Małopolski Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji w Krakowie we współpracy z Ośrodkiem Kształcenia Samorządu Terytorialnego im. Waleriana Pańki w Katowicach. Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027.

Dostępność jako standard działania samorządu i NGO

Jednym z pierwszych mówców był Artur Buszek – Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Organizacji Pozarządowych. W swoim wystąpieniu podkreślił, że dostępność nie może być sprowadzana wyłącznie do barier architektonicznych.

Zwrócił uwagę, że to znacznie szersze pojęcie obejmujące:

- dostęp do usług społecznych,
- wsparcie dla rodzin i opiekunów osób zależnych,
- prosty i zrozumiały język komunikacji publicznej,
- dostępność usług cyfrowych i kompetencje cyfrowe,
- realną możliwość korzystania z usług publicznych przez wszystkich mieszkańców.

Jak zaznaczył, dostępność powinna być standardem funkcjonowania miasta i instytucji, a nie dodatkowym elementem czy projektem wdrażanym okazjonalnie.

Innowacje, które pokazują, czym jest dostępność w praktyce

Jednym z najbardziej inspirujących wystąpień była prezentacja Magdalena Szczudło, która zaprezentowała innowacje społeczne pokazujące praktyczny wymiar dostępności.

Wśród nich znalazły się m.in.:

Uniodzież – płaszcz przeciwdeszczowy dla osób poruszających się na wózku, łączący funkcjonalność i estetykę oraz odpowiadający na bardzo konkretną potrzebę użytkowników.

Mercury – symulator urządzeń i usług cyfrowych, wspierający naukę korzystania z bankomatów,

paczkomatów i usług online w bezpiecznym środowisku.

„Patryk i Kropka” – literatura dla młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w systemie ETR (Easy to Read), pokazująca, że kultura może być jednocześnie dostępna i ambitna.

Puzzle 3D Braille – narzędzie wspierające naukę alfabetu Braille’a poprzez doświadczenie dotykowe.

Vibrap – kamizelka haptyczna umożliwiająca osobom niesłyszącym odczuwanie muzyki poprzez wibracje.

Każde z tych rozwiązań odpowiada na realne potrzeby i pokazuje, że dostępność może być projektowana w sposób nowoczesny, praktyczny i skalowalny.

Projekt „Dostępność 360” – systemowe podejście do zmiany

Projekt obejmuje szeroki pakiet działań: Kongres Dostępności NGO, szkolenia, audyty dostępności, opracowanie prototypów rozwiązań, ich testowanie oraz wdrażanie w organizacjach pozarządowych. Ważnym elementem jest także przygotowanie materiałów edukacyjnych oraz upowszechnianie dobrych praktyk w całym sektorze.

W ramach projektu wsparciem zostanie objętych 100 organizacji pozarządowych z całej Polski, które rozwiną kompetencje w zakresie dostępności cyfrowej, architektonicznej, komunikacyjnej i społecznej.

Dostępność jako kierunek zmian

Konferencja w Gmachu Sejmu Śląskiego w Katowicach pokazała, że dostępność nie jest już tylko ideą – staje się praktyką i kierunkiem rozwoju sektora NGO oraz samorządów.

Projekt „Dostępność 360” wzmacnia to podejście, pokazując, że inkluzywność można skutecznie projektować, testować i wdrażać w codziennym działaniu organizacji.